

Aan

De raadscommissie Stad

Datum

8 juni 2023

Van

Het college / Wethouder Velzen

Zaakid

2023-040365

Onderwerp

Leeswijzer Gewijzigd Raadsvoorstel Vervolgvoorstel besteding
SPUK Energiearmoede

Bijlagen

--

Hierbij ontvangt u de **leeswijzer** van het gewijzigde raadsvoorstel Vervolgvoorstel besteding SPUK Energiearmoede.

U ontvangt dit gewijzigde raadsvoorstel, omdat het kabinet onlangs bekend heeft gemaakt in 2023 nieuwe middelen beschikbaar te stellen voor energiebesparende maatregelen ter bestrijding van de energiearmoede.

Hiervoor zijn de volgende aanpassingen doorgevoerd:

Aanpassing 1: Referendumbepaling

De referendumbepaling is aangepast, omdat het besluit grotendeels niet referendabel is.

Aanpassing 2. Samenvatting

In de samenvatting is de volgende alinea toegevoegd:

- Het kabinet maakte onlangs bekend in 2023 nieuwe middelen beschikbaar te stellen voor energiebesparende maatregelen ter bestrijding van de energiearmoede. De verdeling van deze middelen is nu - onder voorbehoud van akkoord door de Tweede Kamer – bekend gemaakt in de suppletoire begroting, zodat gemeenten zich kunnen voorbereiden. Nadat de Tweede Kamer daarmee heeft ingestemd, ontvangen de gemeenten in juli deze energiearmoede middelen. In 2023 wordt dan - via een verhoging van de bestaande energiearmoede middelen – € 1.022.624,- beschikbaar gesteld aan gemeente Zoetermeer. Dit bedrag komt bovenop de middelen die in 2021 en 2022 al beschikbaar zijn gesteld. De voorwaarden blijven hetzelfde en de looptijd wordt verlengd naar 2025.

In de samenvatting is de volgende wijziging doorgevoerd:

Was	Wordt
En om dit resterende bedrag te verhogen met een bedrag van € 206.488,-.	En om dit resterende bedrag te verhogen met een bedrag van € 1.229.112,-.

Aanpassing 3. Besluitpunten

Besluitpunten 3 en 5 zijn toegevoegd. Daarnaast zijn de besluitpunten eenvoudiger geformuleerd.

De besluitpunten waren :

1. Om in afwijking op amendement 2209-D het resterende bedrag van € 805.978,-, van het beschikbaar gestelde bedrag van in totaal € 1.405.978,-, te besteden aan 'grotere isolatiemaatregelen' in plaats van aan 'fixers';
2. Om het resterende bedrag van € 805.978,- genoemd onder besluitpunt 1 te verhogen met een bedrag van € 206.488,- en eveneens te besteden aan 'grotere isolatiemaatregelen';
3. Om de kosten van € 206.488,- uit besluitpunt 2 te dekken uit het resterende deel van de (gewijzigde) beschikking 'Rijksmiddelen aanpak energiearmoede' van € 206.488,-;
4. Toezegging 568 (Monitoring effectiviteit) als afgedaan te beschouwen;
5. De uit dit voorstel voortvloeiende begrotingswijziging vast te stellen.

De besluitpunten worden:

1. In afwijking op amendement 2209-D het al beschikbaar gestelde resterende bedrag van € 805.978,-, te besteden aan 'grotere isolatiemaatregelen' in plaats van aan 'fixers';
2. In 2023 aanvullend op besluitpunt 1 een bedrag van € 206.488,- ter beschikking te stellen voor 'grotere isolatiemaatregelen';
3. In 2023 onder voorbehoud van toekenning van de subsidie een budget van € 1.022.624,- beschikbaar te stellen voor 'grotere isolatiemaatregelen';
4. De kosten uit besluitpunt 2 te dekken uit het resterende deel van de (gewijzigde) beschikking 'Rijksmiddelen aanpak energiearmoede' van € 206.488,-;
5. De kosten uit besluitpunt 3 onder voorbehoud van toekenning te dekken uit de nog beschikbaar te stellen 'Rijksmiddelen aanpak energiearmoede' 2023 van € 1.022.624,-;
6. Toezegging 568 (Monitoring effectiviteit) als afgedaan te beschouwen;
7. De uit dit voorstel voortvloeiende begrotingswijziging vast te stellen.

Aanpassing 4. Inleiding

De inleiding van het raadsvoorstel is op een aantal onderdelen aangepast.

In de inleiding zijn de volgende kopjes toegevoegd, om de inleiding eenvoudiger leesbaar te maken:

- *Bestedingsvoorstel en amendement fixers*
- *Actie 'Energiehulp aan huis'*
- *Effectiviteit actie 'Energiehulp aan huis'*
- *Vooraankondiging extra energiearmoedemiddelen*
- *Voorstel vervolg besteding SPUK Energiearmoede*

In de inleiding is de volgende alinea toegevoegd:

- *Vooraankondiging extra energiearmoedemiddelen*

Het kabinet maakte op 17 maart bekend in 2023 boven op de in 2021 en 2022 beschikbaar gestelde middelen aanvullende budget beschikbaar te stellen voor energiebesparende maatregelen ter bestrijding van de energiearmoede. De verdeling van deze middelen is nu - onder voorbehoud van akkoord door de Tweede Kamer – bekend gemaakt in de suppletoire begroting, zodat gemeenten zich kunnen voorbereiden. Nadat de Tweede Kamer daarmee heeft ingestemd, ontvangen de gemeenten in juli deze energiearmoede middelen. In 2023 wordt dan - via een verhoging van de bestaande energiearmoede middelen – € 1.022.624,- beschikbaar gesteld aan gemeente Zoetermeer. De voorwaarden blijven hetzelfde en de looptijd wordt verlengd naar 2025.

In de inleiding zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:

Was	Wordt
<i>De financiële bedragen zijn in de inleiding aangepast</i>	
En om dit resterende bedrag te verhogen met een bedrag van € 206.488,-.	Daarnaast wordt voorgesteld om dit resterende bedrag te verhogen met een bedrag van € 1.229.112,-.
<i>Alinea Effectiviteit actie 'Energiehulp aan huis' is aangepast.</i>	
Tijdens de raadsvergadering is toegezegd om de uitkomsten van de effectiviteit monitor rondom energiebesparende maatregelen rond de zomer van 2023 naar de raad te sturen (toezegging 568). De eindrapportages van de marktpartijen en de oplegger geven inzicht in de uitkomsten van de effectiviteit van de actie 'Energiehulp aan huis' (fixers) (bijlage 3 tot en met 6).	Tijdens de raadsvergadering is toegezegd om de uitkomsten van de effectiviteit monitor rondom energiebesparende maatregelen rond de zomer van 2023 naar de raad te sturen (toezegging 568). De eindrapportages van de marktpartijen en de memo geven een totaal inzicht in de effectiviteit van de actie 'Energiehulp aan huis' (fixers) (bijlage 3 tot en met 6). Als belangrijkste uitkomsten kwamen naar voren dat de marktpartijen moeite hadden om het vooraf gestelde aantal huisbezoeken te realiseren en dat de effectiviteit van het energieadvies (gericht op gebruik en gedrag) moeilijk in te schatten en/ of te berekenen is. Daarnaast is het niet zeker of de effectiviteit van het energieadvies ook blijvend van aard is. Bij kleine energiebesparende maatregelen is niet met zekerheid vast te stellen dat het vooraf gestelde (hoge) bespaarpotentieel ook daadwerkelijk in de praktijk gerealiseerd kan worden. De behoefte van de inwoners lijkt met name te liggen bij de grotere en structurele isolatiemaatregelen.
<i>Alinea Voorstel vervolg besteding SPUK Energiearmoede is aangepast</i>	
Voorgesteld wordt om, in afwijking op amendement 2209-D, het resterende bedrag van € 805.978,-, van het beschikbaar gestelde bedrag van in totaal € 1.405.978,-, te besteden aan 'grotere isolatiemaatregelen' in plaats van aan 'fixers'. En om dit resterende bedrag te verhogen met een bedrag van € 206.488,-. Grotere isolatiemaatregelen zorgen namelijk voor een substantiële energiebesparing door woningverbetering en een structurele verlaging van de energierekening. Daarnaast verbetert ook het wooncomfort.	Er wordt voorgesteld om, in afwijking op amendement 2209-D, niet verder te gaan met de inzet van 'fixers', maar het resterende bedrag van € 805.978,-, van het beschikbaar gestelde bedrag van in totaal € 1.405.978,-, te besteden aan grotere isolatiemaatregelen zoals dak-, vloer- en spouwisolatie. Daarnaast wordt voorgesteld om dit resterende bedrag te verhogen met een bedrag van € 1.229.112,-. Hierbij spelen de volgende aanleidingen: <ul style="list-style-type: none">- de verwachting dat doorgaan met fixers een zeer beperkte effectiviteit heeft voor de beoogde doelgroep;- de vooraankondiging van de extra energiearmoedemiddelen;- de oproep van de Rijksoverheid en VNG om naast laagdrempelige energiebesparende maatregelen (ook) in te

<p>Deze aanpak richt zich zo veel als mogelijk op eigenaar-bewoners die een grote kans hebben op een hoge energierekening, maar zelf niet de financiële mogelijkheid hebben om energiebesparende maatregelen aan hun woning te treffen. Dit zijn vooral inwoners met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum (energietoeslag) en woningen met energielabel D, E, F of G, maar er wordt eventueel ook naar een bredere doelgroep gekeken. De aanpak wordt straatgericht ingestoken, waarbij wordt gekeken naar een zo hoog mogelijke concentratie van de hiervoor beschreven doelgroep en woningen die een voorbeeldfunctie kunnen vervullen. Indien een deel van de straat wordt bewoond door de doelgroep, worden de burens niet overgeslagen.</p>	<p>zetten op grotere isolatiemaatregelen. Grotere isolatiemaatregelen zorgen namelijk voor een substantiële energiebesparing door woningverbetering en een structurele verlaging van de energierekening. Daarnaast verbetert ook het wooncomfort.</p> <p>Deze aanpak richt zich zo veel als mogelijk op eigenaar-bewoners die een grote kans hebben op een hoge energierekening, maar zelf niet de financiële mogelijkheid hebben om energiebesparende maatregelen aan hun woning te treffen. Deze groep eigenaar-bewoners is veelal niet in staat om daadwerkelijk te investeren in hun woning zonder hulp, vanwege gebrek aan investeringskapitaal. Daarnaast kunnen zij hiervoor niet bij een verhuurder terecht. Hierdoor blijft rendabel besparingspotentieel onbenut en blijft deze doelgroep achter. Dit zijn vooral inwoners met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum (energietoeslag) en woningen met energielabel D, E, F of G, maar er wordt eventueel ook naar een bredere doelgroep gekeken. De aanpak wordt straatgericht ingestoken, waarbij wordt gekeken naar een zo hoog mogelijke concentratie van de hiervoor beschreven doelgroep en woningen die een voorbeeldfunctie kunnen vervullen. Indien een deel van de straat wordt bewoond door de doelgroep, worden de burens niet overgeslagen.</p>
--	--

Aanpassing 5. Argumenten

Bij de argumenten is het volgende argument toegevoegd:

1.3 Er is door het Rijk een voorstel gedaan voor een verhoging van de bestaande energiearmoedemiddelen voor gemeenten

Het kabinet maakte op 17 maart bekend in 2023 nieuwe middelen beschikbaar te stellen voor extra inzet van 'energiefixers'. De vooraankondiging is dat de nieuwe middelen voor 'energiefixers' zijn, maar in de toelichting staat dat de middelen kunnen worden besteed om kwetsbare huishoudens in huur- en koopwoningen extra te ondersteunen met energiebesparende maatregelen. Die kunnen variëren van kleine maatregelen, zoals energiedisplays en radiatorfolie, tot aan een bijdrage aan grotere isolatiemaatregelen, zoals vloer- en dakisolatie. Het doel is verlaging van het energiegebruik of de energierekening.

De verdeling van deze middelen is nu - onder voorbehoud van akkoord door de Tweede Kamer – bekend gemaakt in de suppletoire begroting, zodat gemeenten zich kunnen voorbereiden. Nadat de Tweede Kamer daarmee heeft ingestemd, ontvangen de gemeenten in juli deze energiearmoede middelen. In 2023 wordt dan - via een verhoging van de bestaande energiearmoede middelen - 185

miljoen euro beschikbaar gesteld aan gemeenten. Daarmee kunnen kwetsbare huishoudens in huur- en koopwoningen worden ondersteund. Van de € 185 miljoen wordt € 150 miljoen verdeeld naar rato van het aantal 'energiearmoedewoningen' binnen gemeenten. De overige € 35 miljoen gaat specifiek naar de 19 gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid. Deze bedragen komen bovenop de 368 miljoen euro die in 2021 en 2022 al beschikbaar zijn gesteld. De voorwaarden blijven hetzelfde en de looptijd wordt verlengd naar 2025.

Naam gemeente	Bedrag verdeelsleutel energiearmoede	Bedrag verdeelsleutel 20 NPLV focusgebieden	Bedrag Totaal
Zoetermeer	€ 1.022.624	-	€ 1.022.624

(Bron: [Volkshuisvesting Nederland, Verdeelsleutel energiearmoedecijfers](#)).

Bij argument 1.2 is de volgende wijziging doorgevoerd:

Was	Wordt
Met de rijksbijdrage van € 1.341.242,41 (Regeling Reductie Energiegebruik Woningen (RREW)) heeft de gemeente de 'energiebespaaractie' opgezet en ongeveer 24.500 huishoudens (koop- en huurwoningen) ondersteund met een voucher voor de aanschaf van kleine energiebesparende producten.	Met de rijksbijdrage van € 1.341.242,41 (Regeling Reductie Energiegebruik Woningen (RREW)) heeft de gemeente de 'energiebespaaractie' opgezet en ongeveer 24.500 huishoudens (inwoners met een huurwoning) ondersteund met kleine energiebesparende producten.

Aanpassing 6. Kanttekeningen

Bij de kanttekeningen is de volgende kanttekening toegevoegd:

1.1 De verhoging van de bestaande energiearmoede middelen in 2023 is nog niet definitief beschikt

Het ministerie van BZK doet in de suppletoire begroting een voorstel voor een verdeling van de energiearmoede middelen per gemeente. Nadat de Tweede Kamer daarmee heeft ingestemd, ontvangen de gemeenten in juli deze energiearmoede middelen. De verdeling van deze middelen is nu - onder voorbehoud van akkoord door de Tweede Kamer – bekend gemaakt in de suppletoire begroting, zodat gemeenten zich kunnen voorbereiden.

Bij de kanttekeningen is de volgende wijziging doorgevoerd:

Was	Wordt
1.1 Grotere isolatiemaatregelen kunnen alleen worden ingezet bij koopwoningen Het is niet mogelijk om grotere isolatiemaatregelen in te zetten bij huurwoningen (van de woningcorporaties) in verband met Staatssteun. Grotere isolatiemaatregelen zijn namelijk woningwaarde verhogende maatregelen en de maatregelen moeten de huurder ten goede komen en niet de woningcorporatie zelf. Deze groep eigenaars-bewoners is veelal niet in staat om daadwerkelijk te investeren in hun woning	1.2 Bij grotere isolatiemaatregelen moet rekening worden gehouden met de staatssteunregels Gemeenten moeten bij het verlenen van de specifieke uitkering voldoen aan de staatssteun regels. Waar gemeenten samenwerken met woningcorporaties en hen willen vergoeden voor het nemen van maatregelen kan dat in principe. Het is echter afhankelijk van de aard van de maatregelen of gemeenten hiermee staatssteun verlenen aan die corporaties. Er is géén sprake van staatssteun als de maatregelen direct ten goede komen aan de

zonder hulp, vanwege gebrek aan investeringskapitaal. Daarnaast kunnen zij hiervoor niet bij een verhuurder terecht. Hierdoor blijft rendabel besparingspotentieel onbenut en blijft deze doelgroep achter.	huurder. Daarbij valt te denken aan een vergoeding voor het geven van advies, plaatsen van vervangende douchekop, radiatorfolie, energieverbruiksmanager, LED-lampen tegen marktconforme prijzen. Bij woningwaarde verhogende maatregelen zoals bijvoorbeeld glasisolatie, spouwmuurisolatie of het plaatsen van zonnepanelen is wél sprake van staatssteun. Wanneer er sprake is van staatssteun dient de gemeente rekening te houden met de staatssteunregels om te voorkomen dat er sprake is van ongeoorloofde staatssteun.
---	---

Aanpassing 7. Financiën

De financiële paragraaf is gewijzigd. De volgende wijziging is doorgevoerd:

Was	Wordt
<p>De kosten van de energiearmoedebestrijding zijn gemaximeerd tot een taakstellend budget van € 1.647.466,-. De kosten worden gedekt uit een even hoge specifieke uitkering van het Rijk. Met het raadsbesluit besteding SPUK gelden Energiearmoede van 12 september 2022 is hiervan € 1.440.978,- toegekend zodat nog een deel van € 206.488,- resteert om te besteden.</p> <p>De besteding van de rijksmiddelen wordt als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none">De actie 'Energiehulp aan huis' ('fixers') € 600.000,-Communicatie € 35.000,-Grotere Isolatie maatregelen € 805.978,- Subtotaal € 1.440.978,-Aanvulling grotere isolatie maatregelen € 206.488,- Totaal € 1.647.466,- <p>Met de aanvulling is voor grotere isolatiemaatregelen € 1.012.466,- beschikbaar.</p> <p>De verdeling van de middelen is indicatief. De actie 'Energiehulp aan huis' is nog niet afgerond. De eindafrekening kan pas definitief worden gemaakt</p>	<p>De kosten van de energiearmoedebestrijding zijn gemaximeerd tot een taakstellend budget van € 2.670.090,-. De kosten worden gedekt uit een even hoge specifieke uitkering van het Rijk. Met het raadsbesluit besteding SPUK gelden Energiearmoede van 12 september 2022 is hiervan € 1.440.978,- toegekend, zodat voor 2023 nog een deel van € 1.229.112,- resteert om te besteden.</p> <p>De besteding van de rijksmiddelen wordt als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none">De actie 'Energiehulp aan huis' ('fixers') € 600.000,-Communicatie € 35.000,-Grotere Isolatie maatregelen € 805.978,- Subtotaal € 1.440.978,-Aanvulling grotere isolatie maatregelen € 1.229.112,- Totaal € 2.670.090,- <p>Met de aanvulling is voor grotere isolatiemaatregelen € 2.035.090,- beschikbaar, bestaande uit:</p> <ul style="list-style-type: none">Een resterend bedrag van € 805.978,- en € 206.488,- (beschikking 1 en 2);

na afronding van de actie. Een eventueel saldo zal worden toegevoegd aan een ander onderdeel zo dat het rijksge­d optimaal wordt benut en er geen overschrijding op totaalniveau plaatsvindt.	<ul style="list-style-type: none">• Een aangekondigd (nog niet beschikt) bedrag van € 1.022.624,- (beschikking 3). <p>De verdeling van de middelen is indicatief. De actie 'Energiehulp aan huis' is nog niet afgerond. De eindafrekening kan pas definitief worden gemaakt na afronding van de actie. Een eventueel saldo zal worden toegevoegd aan een ander onderdeel zo dat het rijksge­d optimaal wordt benut en er geen overschrijding op totaalniveau plaatsvindt. De additionele middelen van € 1.022.624,- zijn nog niet beschikt. De verwachting is dat dit in juli 2023 gebeurt.</p>
---	---

Aanpassing 8. Rapportage en evaluatie

De paragraaf Rapportage en evaluatie is gewijzigd. De volgende wijzigingen zijn doorgevoerd:

Was	Wordt
In de jaarlijkse voortgangsrapportage over het Programma Duurzaam en Groen (of de opvolger daarvan) wordt ingegaan op de voortgang en evaluatie.	In de jaarlijkse voortgangsrapportage Duurzaamheid wordt ingegaan op de voortgang en evaluatie.
<u>Planning</u> Na het raadsbesluit wordt het voorstel met betrekking tot de grotere isolatiemaatregelen verder uitgewerkt en geconcretiseerd. Vervolgens wordt de Europese aanbestedingsprocedure voorbereid en uitgevoerd. Na de selectie van de uitvoeringspartij(en) moet de uitvoering worden voorbereid. Vervolgens wordt gestart met de uitvoering.	<u>Planning</u> Na het raadsbesluit wordt het voorstel met betrekking tot de grotere isolatiemaatregelen verder uitgewerkt en geconcretiseerd. Onderdeel hiervan is de specifieke uitwerking over de verdeling van de middelen. Dit is niet opgenomen in het voorliggende raadsvoorstel, omdat dit een verdere uitwerking behoeft. Vervolgens wordt de Europese aanbestedingsprocedure voorbereid en uitgevoerd. Na de selectie van de uitvoeringspartij(en) moet de uitvoering worden voorbereid. Vervolgens wordt gestart met de uitvoering.

Aanpassing 9. Bijlage 5

Bijlage 5, de eindrapportage 'Energiehulp aan huis' Sobolt, is gewijzigd. Er is een aantal percentages aangepast in de rapportage.

Aanpassing 10. Bijlage 10

De begrotingswijziging is gewijzigd naar aanleiding van de bekendmaking van de nieuwe middelen die in 2023 beschikbaar worden gesteld voor energiebesparende maatregelen.

Voor technische vragen kunt u zich wenden tot:

Naam : Eveline van der Blom-Dollee :

Telefoonnummer : +31793468510

E-mailadres : E.C.van.der.Blom@zoetermeer.nl